

PROTOKÓŁ

z I spotkania Zespołu Lokalnej Współpracy przeprowadzonego w ramach opracowania planu zadań ochronnych

dla obszaru Natura 2000

Łąki nad Młynówką PLH180041

w dniu 23 kwietnia 2015 r.

Spotkanie odbyło się w Zajeździe pod Goleszem zlokalizowanym przy ul. Krakowskiej 112 w Jaśle. Jego organizatorem była Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Rzeszowie. Miało na celu przedstawienie projektu 309/2014/Wn09/OP-XN-02/D, „Opracowanie planów zadań ochronnych dla obszarów Natura 2000 wraz ze wzmocnieniem instytucji sprawującej nadzór nad obszarami Natura 2000 w województwie podkarpackim”, w ramach którego obecnie opracowywane są plany zadań ochronnych na obszarze województwa podkarpackiego. W czasie spotkania przedstawiono także przedmioty ochrony na analizowanym terenie Natura 2000, metodykę oceny ich stanu, zasady funkcjonowania Zespołu Lokalnej Współpracy, a także charakterystykę obszaru Łąki nad Młynówką oraz zaprezentowano szablon dokumentacji Planu Zadań Ochronnych.

PROGRAM SPOTKANIA:

- Prezentacja zespołu zaangażowanego w proces powstawania PZO (RDOŚ w Rzeszowie, wykonawca projektu PZO);
- Wprowadzenie w tematykę projektu, czym są obszary Natura 2000 oraz plany zadań ochronnych (RDOŚ w Rzeszowie);
- Przedstawienie informacji o obszarze zebranych i wstępnie przeanalizowanych przez koordynatora PZO, podanie ogólnych założeń tworzenia PZO, podkreślenie roli utworzenia Zespołu Lokalnej Współpracy (wykonawca PZO);
- Prezentacja przedmiotów ochrony w obszarze Łąki nad Młynówką, przedstawienie metodyki inwentaryzacji oraz harmonogramu prac terenowych (wykonawca PZO);
- Ustalenie zasad dalszej współpracy i sposobów komunikowania się, (spotkania dyskusyjne – przedstawienie ogólnego harmonogramu spotkań, strona www, itd.);
- Ustalenie zakresu prac do wykonania między spotkaniami.

PROWADZĄCY I PRELEGENCI:

Barbara Antosyk – przedstawiciel Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Rzeszowie,

Marlena Leszczyńska-Sędłak – wykonawca planu zadań ochronnych dla obszaru PLH 180041 Łąki nad Młynówką,

Mateusz Kolecki - ekspert przyrodniczy - wykonawca planu zadań ochronnych dla obszaru PLH 180041 Łąki nad Młynówką,

Agata Stadnicka-Futoma - ekspert przyrodniczy - wykonawca planu zadań ochronnych dla obszaru PLH 180041 Łąki nad Młynówką.

UCZESTNICZY:

1. Urszula Durał - Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Rzeszowie;
2. Ryszard Hebda - Starostwo Powiatowe w Jasle;
3. Stanisław Błazik – Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Rzeszowie
4. Grzegorz Szański - Urząd Gminy Skołyszyn;
5. Rafał Ptak - Podkarpacki Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych w Rzeszowie;
6. Grażyna Pórt (nieczytelne) - Urząd Gminy Jasło;
7. Paweł Wójcikiewicz -Urząd Gminy Jasło;
8. Beata Jagieła - Urząd Gminy Jasło;
9. Stanisław Marszałek - Rada Gminy Jasło;
10. Jan Czajka - Rada Gminy Jasło;
11. Jerzy Żurowski - Sołtys Trzcinica;
12. Stanisław Żygłowicz – Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa Biuro Powiatowe Jasło;
13. Ryszard Broclawik - Nadleśnictwo Kołaczyce

PRZEBIEG SPOTKANIA

Rozpoczęcie spotkania i prezentacje:

Spotkanie rozpoczęła pani Barbara Antosyk, która przywitała uczestników, przedstawiła pracowników RDOŚ odpowiedzialnych za realizację projektu oraz wykonawców PZO. W trakcie prezentacji omówiła założenia projektu, w ramach którego realizowane są PZO dla 17 obszarów

Natura 2000 w woj. podkarpackim, zasady tworzenia dokumentów, rolę Zespołu Lokalnej Współpracy, formy przekazywania informacji oraz formy kontaktu z koordynatorem projektu PZO.

Następnie głos zabrała Pani Marlena Leszczyńska-Sędłak, która w trakcie prezentacji scharakteryzowała obszar Łąki nad Młynówką, zaprezentowała szablon PZO oraz ponownie podkreśliła rolę ZLW w trakcie trwania projektu.

Kolejnymi prelegentami byli Pan Mateusz Kolecki oraz Pani Agata Stadnicka-Futoma, którzy przedstawili przedmioty ochrony, sposób oceny ich stanu oraz częściowe wyniki wykonanych prac. Przedstawił również zakres prac jakie zostaną wykonane do następnego spotkania oraz harmonogram prac terenowych.

Przedstawione prezentacje zamieszczone są na stronie internetowej RDOŚ w Rzeszowie (<http://rzeszow.rdos.gov.pl>) w zakładce „Plany zadań ochronnych”.

DYSKUSJA

- **Pan Jerzy Żurowski** - Sołtys Trzcinica, rozpoczął dyskusję i główny temat rozmów - był to aspekt zalewania mieszkańców przez rzekę Młynówkę oraz rozważany w tym kontekście do budowy suchy zbiornik retencyjny – polder, który miał w przyszłości zapobiec stratom wynikającym z zatapiania okolicznych terenów. Przedstawiciel lokalnej społeczności podkreślił, że jeśli planowany zbiornik nie powstanie z powodu obszaru Natura 2000, to może dojść do protestów społecznych.
- **Pani Barbara Antosyk** zapytała, na jakim etapie jest projektowanie omawianego zbiornika oraz czego tak naprawdę boją się okoliczni mieszkańcy np. czy mieli już jakieś utrudnienia w prowadzeniu inwestycji wynikające z faktu występowania obszaru Natura 2000.
- **Pan Jerzy Żurowski** odpowiedział, że nie spotkał się z ograniczeniami wynikającymi z obszaru Natura 2000. W aspekcie planowanego zbiornika – jego budowa została odroczone w wyniku organizacji Euro 2012. Wiadomo było tylko, że obwałowanie będzie bieгло wzdłuż rz. Ropy od Trzcinicy aż do Siedlisk Sławęckich. Pan Jerzy podkreślił, że nie jest przeciwko przyrodzie, ale nie potrafi zrozumieć dlaczego przy powoływaniu obszaru Natura 2000 Łąki nad Młynówką nie prowadzono konsultacji społecznych, takich jak np. obecne zebranie ZLW.
- **Pani Barbara Antosyk** odpowiedziała, że stanu obecnego nie da się już zmienić, ponieważ obszar Natura 2000 już jest i obowiązuje na terenie Łąk nad Młynówką. Obszaru nie da się zlikwidować i należy wspólnie wypracować kompromis. Przede wszystkim należy zaproponować takie rozwiązania, które będą korzystne dla ludzi i przy okazji nie zniszczą cennych walorów obszaru Natura 2000.

- **Pan Jerzy Żurowski** zaproponował, żeby na kolejne spotkanie ZLW zaprosić przedstawicieli z Zarządu Melioracji i Urzędzeń Wodnych w Rzeszowie, aby wyjaśnili aspekt planowanego zbiornika.
- **Pan Ryszard Hebda** skomentował, że obecnie toczą się konsultacje Planów Ryzyka Powodziowego, a RDOŚ w Rzeszowie najprawdopodobniej będzie stroną opiniującą. Pan Hebda zwrócił uwagę, że było wiadomo o planowaniu zbiornika Kąty, którego nazwa w ostatnim czasie została zamieniona na suchy zbiornik Kąty. Dlatego też problematyka bezpieczeństwa mieszkańców oraz ochrony środowiska przyrodniczego powinna być poruszana na konsultacjach. Należy jednak dość poważnie przyjrzeć się kapryśnemu potokowi Młynówka i rozważyć jego regulację. Pan Hebda podkreślił też, że podobne zabiegi związane z wodami płynącymi posiadają ocenę oddziaływania na środowisko i najczęściej w tej fazie pojawiają się największe konflikty społeczne.

Pan Ryszard Hebda dopytał też jakie umocowanie prawne będzie posiadał plan zadań ochronnych i jakie zmiany może wprowadzać np. w dokumenty planistyczne gmin.

- **Pani Barbara Antosyk** wyjaśniła, że po sporządzeniu PZO (tworzonych na podstawie ustawy o ochronie przyrody) zostanie przygotowane zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Rzeszowie stanowiące akt prawa miejscowego. Natomiast, tabela zawierająca wskazania do zmian dokumentów planistycznych będzie (jak sama nazwa wskazuje) ukazywała jedynie wskazania do danych opracowań. Urzędy i instytucje nie będą mogły być zmuszone do wdrożenia tych zmian.
- **Pan Ryszard Hebda** dodał, że gminy najczęściej nie posiadają miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego dla takich obszarów łąkowych, ewentualnie studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego. Dlatego, jeśli nakłada się obowiązki na właścicieli gruntów, a powstający dokument nie jest wiążący, w takim aspekcie należałoby zastanowić się nad podpisaniem odpowiednich porozumień.
- **Pani Barbara Antosyk** wyjaśniła, że funkcjonują dopłaty rolnośrodowiskowe, które działają na obszarach Natura 2000 i dopasowane są do konkretnych siedlisk przyrodniczych. W pakietach rolnośrodowiskowych zawarte są również wyjaśnienia jakie zabiegi na danym siedlisku mogą być prowadzone oraz jakie kwoty można otrzymać. W tym momencie rusza nowy pakiet na rozdanie dopłat i obszary Natura 2000 będą traktowane priorytetowo.
- **Pan Ryszard Hebda** uzupełnił, że właśnie dla tych dopłat, w czasie tworzenia PZO należy rozpropagować wiedzę na ich temat. W innym wypadku zostanie napotkany opór społeczny. Podobny aspekt problemowy był analizowany w czasie wprowadzania obowiązku oceny prognozy skutków oddziaływania uproszczonych planów urządzania lasu. Właściciele nie rozumieli dlaczego nie mogą dysponować swoim lasem i np. nie wyciąć danego drzewa na potrzeby opału. Dlatego też podobne ingerencje powinny nieść za sobą rekompensatę

finansową. Pan Hebda zadał też pytanie, czy dany fragment terenu może być zalesiony, mimo że znajduje się w obszarze Natura 2000.

- **Pani Barbara Antosyk** odpowiedziała, że zalesienie na terenie Natura 2000 nie jest niemożliwe. Wystarczy od Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska uzyskać zaświadczenie, że owe zalesienie jest możliwe i zgodne z zapisami planu zadań ochronnych. Do chwili obecnej podobne zaświadczenia nie były wydawane, ponieważ RDOŚ w Rzeszowie nie posiadał do chwili obecnej PZO i nie było formalnej podstawy do wydawania tego typu zaświadczeń. Po sporządzeniu PZO będzie to już możliwe. Pani Barbara dodała, że w większości przypadków, cały obszar Natura 2000 nie podlega ochronie, a wyłącznie konkretne przedmioty ochrony. Jeśli planowane zalesienie nie będzie się pokrywało z występowaniem przedmiotów ochrony, to jest duża szansa na wydanie takiego pozytywnego zaświadczenia.

Pani Barbara Antosyk uzupełniła też, że w chwili obecnej nie funkcjonują dopłaty do lasów i nie jest możliwe pobieranie dopłat za pozostawienie drzewostanu. Dlatego RDOŚ nie będzie generował ograniczeń w lasach prywatnych do momentu wprowadzenia podobnych dopłat. Inaczej sytuacja przedstawia się natomiast na łąkach. Dla łąk pakiety rolnośrodowiskowe są. W czasie sporządzania PZO zostaną wskazane działania obligatoryjne i fakultatywne. Działania obligatoryjne są natomiast zgodne z pakietem rolnośrodowiskowym. Dla tych pól, dla których będą takie działania – zalesienie będzie niemożliwe, natomiast będzie można skorzystać z dopłat dla łąk. Konkretnie pakiety dla danych siedlisk będą wskazane w PZO.

- **Pan Ryszard Hebda** ponownie zabrał głos w dyskusji i stwierdził, że w przypadku łąk prywatni właściciele są również ograniczani pod kątem dysponowania gruntem w aspekcie osuszania łąk i melioracji cieków wodnych. Pod tym względem też powinny być podpisywane odpowiednie porozumienia i wypłacane rekompensaty.
- **Pani Barbara Antosyk** odpowiedziała, że działania ochronne muszą być finansowane, ale nie są finansowane przez osoby prywatne. Dlatego właśnie powstały pakiety rolnośrodowiskowe i będą proponowane działania obligatoryjne. Wysokość dopłat będzie zależała od funduszy europejskich. Jeśli w PZO znajdzie się, że za dane działania będzie odpowiedzialny właściciel gruntu, to będzie tam również uzupełnienie, że zostanie zawarte odpowiednie porozumienie z RDOŚ, w związku z czym – właściciel gruntu nie będzie sam finansował działania ochronnego. Oczywiście właściciele gruntów będą mogli wykonywać działania ochronne nieodpłatnie, np. jeśli będzie się to wpisywało w sposób użytkowania gruntu, jednak należy sobie zdawać sprawę z tego, że jest to mało prawdopodobne. RDOŚ w Rzeszowie będzie finansował działania ochronne (wynikające z porozumień) ze środków europejskich.

- **Pan Jerzy Żurowski** dodał, że na analizowanych łąkach prowadzony jest wypas owiec i zapytał, czy takie działania nie wpłyną negatywnie na przedmioty ochrony.
- **Pani Barbara Antosyk** odpowiedziała, że wypas na siedliskach łąkowych jest możliwy, jednak należy się zapoznać ze specyfiką konkretnych siedlisk stanowiących przedmioty ochrony. Przy wypasie kluczowe znaczenie będzie miała obsada zwierząt (aby nie było ich zbyt wiele).
- **Pan Jerzy Żurowski** zadeklarował, że na kolejne spotkanie ZLW zaprosi przedstawicieli lokalnej społeczności i właścicieli gruntów zlokalizowanych na terenie Łąk nad Młynówką.
- **Pani Barbara Antosyk** podkreśliła, że udział lokalnej społeczności w spotkaniach ZLW jest bardzo ważny i RDOŚ w Rzeszowie jest bardzo otwarty na takie inicjatywy.
- **Pan Jan Czajka** zapytał, czy wyniki rozpoznania terenowego przedmiotów ochrony obszaru Natura 2000 zostaną udostępnione właścicielom gruntów.
- **Pani Barbara Antosyk** odpowiedziała, że każdy płat siedliska zostanie opisany co do granic ewidencyjnych działek oraz wszystko będzie zobrazowane na mapach – załącznikach graficznych.
- **Pan Mateusz Kolecki** dodał, że łąki występujące na terenie analizowanego obszaru Natura 2000 mają pochodzenie antropogeniczne (wypas), a **Pani Agata Stadnicka-Futoma** uzupełniła, że to dzięki zabiegom okolicznej społeczności te łąki są tak cenne pod względem przyrodniczym i ich dalsze użytkowanie jest jak najbardziej wskazane.
- **Pan Jerzy Żurowski** zapytał co się stanie w przypadku, kiedy okoliczni właściciele gruntów zaniechają ich użytkowania.
- **Pani Agata Stadnicka-Futoma** odpowiedziała, że należy dołożyć wszelkich starań aby taka sytuacja nie miała miejsca. Podkreśliła rolę różnorodności biologicznej oraz funkcję łąk pod kątem oczyszczania wód powierzchniowych.
- **Pan Jerzy Żurowski** zaznaczył, że rozumie aspekt ochrony przyrody, jednak w przypadku kiedy dochodzi do wyboru na linii człowiek-przyroda (np. w kontekście zalewania przez Młynówkę gospodarstw), należy wybierać zawsze człowieka.
- **Pani Agata Stadnicka-Futoma** przyznała rację przedmówcy, ale dodała również, aby wystrzegać się w przyszłości osiedlania na terenach zalewowych.
- **Pan Jerzy Żurowski** dodał, że w działaniach pro-środowiskowych należy kierować się bardzo dużą rozważą. Jako przykład podał zrzucanie szczepionek dla lisów. Liczba tych drapieżników wzrosła, przez co spadła populacja kuropatw i bażantów. Należy tak projektować działania ochronne, aby nie wpływać negatywnie na inne składowe środowiska.

- **Pan Mateusz Kolecki** poparł wypowiedź przedmówcy oraz doprecyzował, że dlatego są przewidziane prace terenowe i rozpoznanie terenu, aby zaproponowane działania ochronne były realne oraz uzasadnione. W kontekście lisów, ekspert uzupełnił, że w Borach Dolnośląskich po zrzucanych szczepionkach przeciw wściekliźnie wśród lisów, znacznie spadła populacja głuszca i w efekcie ten gatunek na tamtych terenach wymarł. Pan Kolecki podkreślił, że nadal trzeba przeciwdziałać wściekliźnie, ale jednocześnie – znacznie zmniejszyć populację lisów.
- **Pani Barbara Antosyk** wracając do tematyki działań ochronnych podkreśliła, że projekt PZO nie będzie zawierał w swojej treści żadnych nakazów i zakazów, a może tylko zachęcać do podejmowania określonych działań. W celu finansowania działań ochronnych zostały przewidziane pakiety rolnośrodowiskowe, dodatkowo RDOŚ w Rzeszowie będzie się starał podpisywać odpowiednie porozumienia i pozyskiwać fundusze, nawet chociażby na inicjatywy promujące Naturę 2000. Pani Barbara podkreśliła, że właściciele gruntów nie zostaną do czegokolwiek zmuszeni i zobligowani. RDOŚ w Rzeszowie prosiłby jednak, aby podejmowane działania na terenach Łąk nad Młynówką były zgodne z funkcjonowaniem siedlisk.
- **Pan Ryszard Broclawik** w imieniu Nadleśnictwa Kołaczyce złożył wniosek o udostępnienie granic obszaru Natura 2000 Łąki nad Młynówką w pliku SHP, w celu identyfikacji gruntów Nadleśnictwa. Dodatkowo, Pan Broclawik odniósł się do dyskusji nt. lisów. Zaznaczył, że nie jest to temat spotkania ZLW, ale należy podkreślić, iż populacja lisa diametralnie wcale nie wzrosła (mając dane z terenu Nadleśnictwa). Należy mieć na względzie fakt, że to człowiek zawłaszcza sobie tereny, na których wcześniej występował lis. Obecnie rozproszona zabudowa i ogrodzenia gruntów wchodzą w zakres występowania dzikich zwierząt. Populacja lisa na terenach Nadleśnictwa Kołaczyce w przeciągu ostatnich 10 lat wzrosła jedynie o 15 %. Dlatego też bardzo ważne jest rzeczowe oraz dokładne przedstawianie informacji, aby nie wprowadzać ludzi w błąd.
- **Pan Mateusz Kolecki** udostępnił Panu Broclawikowi pliki SHP zawierające granicę obszaru Natura 2000.
- Po przerwie obiadowej **Pan Jerzy Żurowski** przytoczył, że głównym problemem było to, że decyzja o utworzeniu PZO nie była konsultowana społecznie i teraz ludzie mogą się po prostu bać ograniczeń w użytkowaniu terenu.
- **Pan Mateusz Kolecki** wyjaśnił, że na terenie Natura 2000 nie będą występowały zakazy.
- **Pan Jerzy Żurowski** przyznał rację przedmówcy, ale zaznaczył, że społeczeństwo lokalne nie ma takiej wiedzy i sam fakt powołania i występowania obszaru może budzić niepokoje, chociażby w kontekście planowanego suchego zbiornika przeciwpowodziowego.

- **Pani Barbara Antosyk** zadeklarowała, że zostaną przeanalizowane dokumenty planistyczne, w tym odnoszące się do ochrony przeciwpowodziowej. Wszystkie zapisy w szablonie PZO na drugim spotkaniu będzie można przedyskutować i zmodyfikować.
- **Pan Jerzy Żurowski** zaznaczył, że ludzie boją się tylko powodzi i należy jej skutecznie przeciwdziałać.
- **Pani Barbara Antosyk** - aspekt ochrony przeciwpowodziowej będzie rozpatrywany. Pani Barbara dodała też, że niekoniecznie właściciele gruntów będą wykonywać działania ochronne. Jest możliwość, za zgodą właściciela, aby RDOŚ zajmował się działaniami ochronnymi. Są też prowadzone np. programy umożliwiające zakup zwierząt do wypasu i udostępniania ich rolnikom. Ze strony RDOŚ będą poszukiwane rozwiązania zachęcające, często w porozumieniu i przy pomocy innych Regionalnych Dyrekcji Ochrony Środowiska np. z Krakowa.
- **Pan Jerzy Żurowski** podkreślił fakt, że część obszarów jest zapomniana i nieużytkowana nad Młynówką.
- **Pani Barbara Antosyk** wyjaśniła, że często fakt zaniechania użytkowania wynika z dużego rozdrobnienia działek i z tego, że właścicielom nie opłaca się podejmowania działań za bardzo niskie dopłaty. Dlatego też przytoczyła przykład zakładania spółdzielni, spółek itp. W Krakowie podobny problem rozwiązano poprzez założenie spółdzielni rolnej.
- **Pan Mateusz Kolecki** wyjaśnił również poruszony temat planowanej przepompowni ścieków na terenie gminy Skołoszyn. Wy tłumaczył, jak to wcześniej zrobiła Pani Barbara Antosyk, że PZO nie zastąpi procedury oceny oddziaływania na środowisko i dopiero po uzyskaniu decyzji z RDOŚ taka inwestycja będzie możliwa do przeprowadzenia.
- **Pani Barbara Antosyk** podkreśliła, że często bardzo pomocne jest w ocenie oddziaływania na środowisko wariantowanie danego przedsięwzięcia. Ostatnim etapem dyskusji było podsumowanie spotkania przez Panią Barbarę, po czym podziękowano wszystkim uczestnikom za przybycie i zakończono spotkanie.

Protokół sporządziła:

Marlena Leszczyńska-Sędlak